

Repertoriul jurisprudenței

Cauza C-706/22

**Konzernbetriebsrat der O SE & Co. KG
împotriva
Vorstand der O Holding SE**

(cerere de decizie preliminară formulată de Bundesarbeitsgericht)

Hotărârea Curții (Camera a doua) din 16 mai 2024

„Trimitere preliminară – Societate europeană – Regulamentul (CE) nr. 2157/2001 – Articolul 12 alineatul (2) – Implicarea lucrătorilor – Înregistrarea societății europene – Condiții – Punerea în aplicare prealabilă a procedurii de negociere privind implicarea lucrătorilor prevăzută de Directiva 2001/86/CE – Societate europeană constituită și înregistrată fără lucrători, dar care a devenit societatea-mamă a unor filiale ce au lucrători angajați – Obligație de a iniția procedura de negociere *a posteriori* – Lipsă – Articolul 11 – Folosire abuzivă a unei societăți europene – Privarea lucrătorilor de drepturile în materie de implicare – Interzicere”

*Politica socială – Societate europeană – Implicarea lucrătorilor – Societate europeană constituită și înregistrată fără lucrători, dar care a devenit, după înregistrare, societatea-mamă a unor filiale ce au lucrători angajați – Procedură de negociere privind implicarea lucrătorilor – Lipsa unor astfel de negocieri înainte de înregistrarea societății – Obligație de a iniția procedura de negociere *a posteriori* – Lipsă*

[Regulamentul nr. 2157/2001 al Consiliului, art. 12 alin. (2); Directiva 2001/86 a Consiliului, art. 3-7 și 11)

(a se vedea punctele 40, 46-51 și 54-58 și dispozitivul)

Rezumat

Sesizată cu titlu preliminar de Bundesarbeitsgericht (Curtea Federală pentru Litigii de Muncă, Germania) în cadrul unui litigiu referitor la negocierile privind implicarea lucrătorilor într-o societate europeană (denumită în continuare „SE”), Curtea constată lipsa unei obligații care să decurgă din dispozițiile Regulamentului nr. 2157/2001¹ și ale Directivei 2001/86² pentru o SE holding, în care niciuna dintre societățile participante sau filialele acestora nu are lucrători angajați și care a fost înregistrată fără să se fi desfășurat în prealabil astfel de negocieri, de a iniția ulterior aceste negocieri pentru motivul că aceasta, după aceea, a dobândit controlul asupra unor filiale care au lucrători angajați în unul sau mai multe state membre.

¹ Regulamentul (CE) nr. 2157/2001 al Consiliului din 8 octombrie 2001 privind statutul societății europene (SE) (JO 2001, L 294, p. 1, Ediție specială, 06/vol. 4, p. 113).

² Directiva 2001/86/CE a Consiliului din 8 octombrie 2001 de completare a statutului societății europene în ceea ce privește implicarea lucrătorilor (JO 2001, L 294, p. 22, Ediție specială, 06/vol. 4, p. 134).

La 28 martie 2013, O Holding SE, constituită³ de două societăți cu sediul în Regatul Unit și în Germania, fără lucrători și fără filiale⁴ care au lucrători angajați, a fost înregistrată în Registrul Comerțului pentru Anglia și Țara Galilor, fără să se fi desfășurat vreo negociere cu privire la implicarea lucrătorilor⁵ înainte de această înregistrare.

La 29 martie 2013, O Holding SE a devenit acționara unică a societății O Holding GmbH, al cărei sediu era situat la Hamburg (Germania) și care dispunea de un consiliu de supraveghere alcătuit în proporție de o treime din reprezentanți ai lucrătorilor. În luna iunie 2013, O Holding SE a decis transformarea O Holding GmbH în societate în comandită simplă, denumită O KG. Această modificare a formei juridice a fost înregistrată în registrul societăților în septembrie 2013 și, de la această dată, administrarea comună în cadrul consiliului de supraveghere nu a mai fost aplicabilă. Pe de altă parte, o Holding SE și-a transferat sediul la Hamburg începând cu luna octombrie 2017.

Deși O KG are aproximativ 816 lucrători angajați și dispune de filiale în mai multe state membre în care sunt angajați aproximativ 2 200 de lucrători în total, asociatele sale (O Holding SE, asociată comanditară, și O Management SE, asociată care răspunde personal, înregistrată la Hamburg, a cărei acționară unică este O Holding SE), nu au niciun lucrător angajat.

Considerând că conducerea O Holding SE trebuia să instituie *a posteriori* un grup special de negociere, întrucât aceasta din urmă deținea filiale care aveau lucrători angajați în mai multe state membre, Comitetul de întreprindere al grupului O KG a inițiat o procedură contencioasă în materie de dreptul muncii. Sesizată în urma respingerii acestei cereri, instanța de trimitere solicită interpretarea de către Curte a articolului 12 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2157/2001⁶ coroborat cu articolele 3-7 din Directiva 2001/86⁷. Aceasta ridică problema existenței unei obligații care decurge din dispozițiile Regulamentului nr. 2157/2001 și ale Directivei 2001/86 pentru o SE, în care niciuna dintre societățile participante sau filialele acestora nu are lucrători angajați și a cărei înregistrare a fost realizată fără să se fi desfășurat în prealabil negocieri privind implicarea lucrătorilor, de a iniția *a posteriori* o astfel de procedură de negociere pentru motivul că această SE a dobândit controlul asupra unor filiale care au lucrători angajați în mai multe state membre.

Aprecierea Curții

În primul rând, Curtea amintește că din coroborarea articolului 12 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2157/2001 cu articolul 3 alineatele (1)-(3) din Directiva 2001/86 reiese că procedura de negociere între părți cu privire la modalitățile referitoare la implicarea lucrătorilor în SE în vederea încheierii unui acord cu privire la aceste modalități trebuie, ca regulă generală, să aibă loc la constituirea SE și înainte de înregistrarea acesteia. În acest context, Curtea subliniază că aceste dispoziții nu sunt aplicabile unei SE deja constituite, nici atunci când societățile participante care au constituit-o nu aveau, la acea dată, lucrători angajați și, așadar, nu au putut fi inițiate negocieri cu privire la implicarea lucrătorilor în SE înainte de înregistrarea acesteia. În

³ Conform articolului 2 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2157/2001.

⁴ În sensul articolului 2 litera (c) din Directiva 2001/86.

⁵ Astfel cum este prevăzută la articolele 3-7 din Directiva 2001/86.

⁶ Potrivit articolului 12 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2157/2001, „[o] SE poate fi înregistrată numai după încheierea unui acord privind modalitățile de implicare a lucrătorilor în sensul articolului 4 din Directiva 2001/86/CE sau după luarea unei decizii în temeiul articolului 3 alineatul (6) din directiva în cauză sau dacă perioada de negocieri prevăzută la articolul 5 din directiva în cauză a expirat fără a se încheia un acord”.

⁷ Articolele 3-7 din Directiva 2001/86 prevăd normele care reglementează procedura de negociere privind implicarea lucrătorilor într-o SE.

această privință, deși Directiva 2001/86 prevede totuși trei ipoteze în care procedura de negociere privind implicarea lucrătorilor poate fi inițiată într-o etapă ulterioară, modul de redactare a acestei directive nu impune punerea în aplicare ulterioară a acestei proceduri în cadrul unei SE deja constituite.

În al doilea rând, Curtea arată, mai întâi, că din Directiva 2001/86⁸ rezultă că atât asigurarea drepturilor dobândite de lucrători cu privire la implicare, cât și negocierile dintre părți cu privire la procedurile concrete ale acestei implicări sunt legate de „crearea” și de „constituirea” unei SE. Această concluzie nu susține, potrivit Curții, teza potrivit căreia procedura de negociere privind implicarea lucrătorilor trebuie să fie inițiată ulterior în cadrul unei SE deja constituite. Curtea constată în continuare că Regulamentul nr. 2157/2001⁹ nu conține nicio indicație care să permită să se concluzioneze că dispozițiile Directivei 2001/86 referitoare la procedura de negociere privind implicarea lucrătorilor trebuie să fie aplicate *mutatis mutandis* unei SE deja constituite atunci când societățile participante care au constituit-o au început să exercite o activitate economică ce implică încadrarea în muncă a lucrătorilor după această constituire. În sfârșit, Curtea arată de asemenea că Directiva 2001/86 nu conține nicio dispoziție care să dea naștere unei obligații de inițiere a negocierilor cu privire la implicarea lucrătorilor sau care să extindă garantarea drepturilor de participare existente ale lucrătorilor în situații în care sunt introduse transformări structurale într-o SE holding constituită deja de societăți participante care nu au lucrători angajați și care nu dispun de filiale care au lucrători angajați.

În al treilea și ultimul rând, pronunțându-se asupra aspectului dacă o obligație de a iniția o procedură de negociere ulterioară în cadrul unei SE deja constituite s-ar putea impune, în temeiul articolului 11 din Directiva 2001/86¹⁰, în cazul unei folosiri abuzive a unei SE în scopul privării lucrătorilor de drepturile lor de implicare, Curtea precizează că acest articol lasă o marjă de apreciere statelor membre în ceea ce privește alegerea unor măsuri adecvate care trebuie luate în acest temei, sub rezerva respectării dreptului Uniunii, și nu prevede, în ipoteza unei SE care se află într-o situație precum cea din cauza principală, obligația de a iniția ulterior această procedură de negociere.

⁸ Și, în special, considerentele (3) și (6)-(8) ale Directivei 2001/86.

⁹ Și, în special, considerentele (1) și (2).

¹⁰ Articolul 11 din Directiva 2001/86, intitulat „Abuzul de procedură”, prevede că statele membre adoptă măsurile corespunzătoare în conformitate cu dreptul Uniunii „pentru a evita folosirea abuzivă a unei SE în scopul privării lucrătorilor de drepturile lor în materie de implicare sau în scopul refuzării acestor drepturi”.